

COVID-19 Strategi

Sammenfatning

Efter COVID-19 blev konstateret i Grønland, har der været taget drastiske midler i brug for at begrænse smitten i landet. Der har været lukket for skoler, uddannelsesinstitutioner og arbejdspladser. Intern trafik i landet og til landet har været begrænset. Nu har der været en periode uden smitte. Tiden er brugt på at forberede sundhedsvæsenet og samfundet generelt til at kunne håndtere og leve med COVID-19, indtil der findes en vaccine. Der er udarbejdet beredskabsplaner, vejledninger og anbefalinger for forskellige brancher og sektorer og af største vigtighed for at kunne håndtere smitte, er der etableret mulighed for analyse af COVID-19-prøver her i landet. Man kan derfor nu overveje, hvordan begrænsningerne i indrejse kan lempes eller ophæves. Der er forslag til en faseopdelt lempelse af indrejserestriktionerne og der er blandt andet en beskrivelse af teststrategi, beredskab, kommunikation og samfundsøkonomiske konsekvenser.

Kort tilbageblik

Grønland har gennemgået en vellykket indsats i forhold til at få fuld kontrol over smitten med COVID-19. De få smittede, som alle har været i Nuuk, har været isoleret. Personer, som de smittede har haft kontakt med, har været i karantæne. Denne inddæmningsstrategi har vist sig yderst effektiv.

Et andet værktøj har været at begrænse rejser internt i landet. Indrejse fra Danmark har været begrænset siden 20. marts 2020 og indrejse har alene været muligt efter visitering. Der har været transport af samfundskritisk personale for både myndigheder og virksomheder. Især i den første periode blev der også godkendt rejser for borgere, som enten har været strandet uden for Grønland og internt i Grønland. Rejseaktiviteterne mellem Danmark og Grønland nu ca. 10 % af normalen.

Search and Destroy Strategi – på vej mod en åbning

Det er ikke samfundsøkonomisk forsvarligt, at begrænse indrejse til Grønland indtil pandemien er overstået eller indtil en vaccine er udviklet. Derfor er det nødvendigt at begynde at planlægge, hvordan en åbning af indrejse til Grønland kan ske under hensyn til en balance mellem risikoen for udbredelse af sygdommen og samfundets generelle interesser.

Målet for en gradvis åbning er, at der ikke må ske en ukontrolleret smittespredning af COVID-19.

Danmarks ydre grænser er stadig lukkede for andre end danske statsborgere, og dermed er det ikke muligt at rejse internationalt. Derfor er smittetrykket og smittespredningen i Danmark og på Færøerne afgørende, da rejsende i første omgang vil komme fra disse 2 lande.

Smittetrykket beregnes af Statens Seruminstitut og er et udtryk for, hvor hurtigt antallet af COVID-19 smittede stiger eller falder. Et smittetryk på mere end 1 betyder at antallet stiger, og et smittetryk under 1 betyder at antallet er faldende.

Danmark har samtidig øget testkapaciteten og tilbyder et bredt udsnit af befolkningen test – også selv om de ikke har symptomer. Andelen af smittede ved disse tests indikerer andelen af smittede i befolkningen – jo flere, der er testet, jo mere retvisende er billedet af andelen smittede.

Sammenholdes disse 2 faktorer, gives en indikation af sandsynligheden for det potentielle antal personer, der rejser til Grønland, som kan være smittede. Pt. vurderes risikoen at være lav, men situationen skal naturligvis følges tæt.

Teststrategi, isolation og karantæne

For at imødegå risikoen for ukontrolleret smitte i Grønland er det vigtigt at kunne teste personer for COVID-19. Der kan tages podninger ved alle sygehuse og sundhedscentre i Grønland. Testningen sker ved podning

af svælg og næse. Internationale erfaringer viser, at podning på 5. – 7. dagen hidtil har kunne fange ca. 70 % af de smittede.

Testfaciliteterne er pt. i Nuuk, hvorfor alle podninger skal fremsendes til Nuuk, hvor de kan analyseres.

Der er bestilt yderligere 5 mindre analyseapparater der forventes placeret i de største byer på kysten. Disse apparater anvender samme testkits som det større apparat i Nuuk. Efter det i en længere ikke har været muligt at bestille og købe udstyr og testkits er det nu blevet muligt. På nuværende tidspunkt forventes det at apparaterne kan ske i slutningen af juni 2020, og at apparaterne ikke kan forventes leveret på samme tid. De første apparater vil blive placeret i Ilulissat, Sisimiut samt Qaqortoq, hvor der hvert sted er to uddannede, fastboende bionanalytikere. De to øvrige apparater vil som udgangspunkt blive placeret i Aasiaat og Tasiilaq, men vil også kunne forflyttes til andre byer såfremt der opstår en situation med udbrud andre steder end de nævnte, hvor det vil være nødvendigt at kunne foretage analyser med en hurtigere responstid. Der arbejdes endvidere på at anskaffe nogle mere simple apparater som kan anvendes på sundhedscentrene. Disse er dog endnu ikke tilgængelige uden for USA.

Anskaffelsen af yderligere 5 analyseapparater koster 3 mill. dkr og vil kunne anvendes til andre analyser end COVID-19 bl.a. tuberkulose.

Landslægeembedet har udarbejdet en vejledning til sundhedsvæsnet for håndtering af coronavirus, herunder en teststrategi. Det er vigtigt at teste alle, der har symptomer på sygdommen, så smittespredning kan mindskes. Den smittede skal i isolation og den smittedes husstand kommer i karantæne i to uger. Personer, som har været i kontakt med den smittede, kommer også i karantæne i to uger.

Teststrategien er således en inddæmningsstrategi - search and destroy – hvor der sker en testning, opsporing, isolering samt karantæne. Målet er, at alle smittede indkredses og isoleres. Derved udgås en aktiv smittespredning og det vil muliggøre, at samfundet vil kunne fungere normalt, selvom der er smittede i Grønland.

Som et vigtigt led i opsporingen vil være at alle rejsende til Grønland skal udfylde en Personal Locator Form, der tager udgangspunkt i international standart og er tilpasset til Grønland. Denne afleveres ved check-in i Danmark og vil blive medtaget ombord på flyet til Grønland, hvorefter disse afleveres til Landslægeembedet. Formularerne angiver den rejsendes destination og adresse der skal anvendes i tilfælde af smittesporing, isolation og karantæne.

Beredskabsplaner for COVID-19

I den mellemliggende periode fra indførelse af begrænset indrejse til landet og frem til i dag, er der udarbejdet en National Beredskabsplan, handleplaner samt beredskabsplan for sundhedsvæsnet for COVID-19.

Ved konstateret smitte har alle aktører deres beredskabsplaner klar. De ved hvem der gør hvad, og hvem der træffer beslutninger. F.eks. er politiet klar med smitteopsporingen, så snart der er konstateret en positiv test. Isolationsmuligheder i alle bosteder er undersøgt og klarlagt, særligt i de små bosteder, hvor der kan opstå mangel på isolationslokaler.

Beredskabsplanerne tager højde for, at der kan ske en eskalering i antallet af smittede og dermed behov for genindførsel af påbud for at undgå en situation med ukontrollabel smittespredning. Indgrebene kan være at begrænse adgangen til områder, nedlukke forskellige sektorer samt eventuelt nedlukke geografiske områder. I det hele taget vil iværksættelse af foranstaltninger ved konstatering af smitte være at følge situationen nøje og løbende tilpasse foranstaltninger lokalt.

Det betyder at der kan komme forskellige tiltag ved konstatering af smitte, som især Nuuk allerede har oplevet. Dette kan ske lokalt og tage udgangspunkt i en vurdering af situationen.

Sundhedsvæsnets beredskabsplan forholder sig til, hvor mange patienter, smittet med COVID-19, sundhedsvæsnets kan håndtere uden behov for ekstern hjælp. I det tilfælde, der måtte være behov for assistance udefra, har Beredskabsstyrelsen meddelt, at der kan rekvireres op til 100 mand, hvor 40 vil være sanitetstropper samt 60 til aflastning af politiet. Samtidig stiller Forsvaret en EPI-shuttle til rådighed, såfremt der opstår behov for at evakuere respiratorpatienter.

Mulige åbningsstrategier

Det mest effektive våben mod smitten i Grønland har været begrænsningerne i rejsemulighederne mellem Grønland og andre lande, herunder Danmark. Når Grønland i højere grad åbner for resten af verden igen, bliver landet udsat for smitte med COVID-19. Helt overordnet anbefales en gradvis åbning på følgende måde:

- Grønland åbnes i første omgang til Danmark
- I takt med Danmarks åbning af Rigets ydre grænser vurderes forholdene
- Når indrejse til Grønland åbnes og overgår til kommercielle forhold, vil hele landet ikke lukkes ned igen. Dog vil der kunne lukkes for specifikke sektorer eller geografiske områder.

Forudsætningen for denne faseopdelte åbning er, at smittekoefficienten i Danmark fortsat ligger under 1 samt at der ikke registreres en øget smittespredning i Danmark. I tilfælde af, smittekoefficienten er på 1 eller derover kan en gradvis åbning ikke anbefales.

For at begrænse indførsel af smitte er der forskellige muligheder for at stille krav til test og karantæne. De forskellige scenarier repræsenterer en helbredsrisiko på den ene side, og en samfundsøkonomisk samt social risiko på den anden side. Det skal understreges, at risikovurderingerne skal ses i relation til sandsynligheden for at blive smittet i Danmark. Scenarierne er lavet ud fra smittetrykket og smittespredningen i Danmark på nuværende tidspunkt. Risikovurderingerne vil ændre sig over tid, afhængigt af udviklingen i Danmark.

Der kan opstilles en række scenarier for hvordan smittens spredning kan reduceres ved indrejse under skelen til smittetrykket i Danmark og senere udlandet. Der kan skitseres følgende muligheder:

- Test mellem 5 og 2 døgn før afrejse fra Danmark (tidspunkt afhænger af lokale testmuligheder)
- Test 5 døgn efter ankomst fra Danmark
- Karantæne frem til testresultat 5 dage efter ankomst fra Danmark
- Karantæne 14 dage efter ankomst fra Danmark
- Test ved symptomer efter ankomst.

De forskellige muligheder kan kombineres.

	Scenarie 1	Scenarie 2	Scenarie 3	Scenarie 4	Scenarie 5	Scenarie 6
Obligatorisk test 2 døgn før afgang	X	X	X			
Karantæne i 14 dage efter ankomst	X			X		
Obligatorisk test 5 døgn efter ankomst	X	X		X	X	
Karantæne i 5 døgn efter ankomst		X			X	
Test ved symptomer efter ankomst	X	X	X	X	X	X
Sundhedsmæssig risiko	Lav	Middel	Høj	Lav til middel	Middel til høj	Høj

Samfundsmæssig belastning	Høj	Middel	Middel	Høj	Middel	Middel
Social belastning	Middel	Lav	Ingen	Middel	Lav	Ingen

Det skal understreges, at det for alle scenarier gør sig gældende at man lader sig teste såfremt man har symptomer efter ankomst og den enkelte herefter er i frivillig karantæne indtil der foreligger et resultat. Ligeledes er det gældende for alle scenarier at indrejse fratrædes såfremt man har symptomer.

Hvis der vælges scenarier med karantæne ved indrejse, vil Landslægeembedet kunne godkende undtagelser i ganske særlige situationer for veldefinerede personer eller personalegrupper, ligesom i dag.

Hidtil har sundhedsvæsnets personale været anset som samfundskritisk personale, som kan gå på arbejde direkte efter ankomst, da det i praksis kan være umuligt at gennemføre karantæne for sundhedsfagligt personale. Det kan have betydning for befolkningens holdning til karantæne og efterlevelse heraf. Det skal understreges at Sundhedsvæsenet har særlige forholdsregler for ankomne fra Grønland.

Krav om karantæne frem til testresultatet foreligger, hvis test skal foretages på 5. dagen:

- Rejsende med destination i byer med sygehus og til Kangerlussuaq vil kunne nå deres destination og gå i karantæne.
- Øvrige rejsende, hvor slutdestinationen er et bosted uden sygehus, får stillet karantænefaciliteter (kost og logi) til rådighed under karantænen, i byen tættest på deres destination. Dette er alene gældende for personer med folkeregisteradresse det pågældende sted samt personer med særlig tilknytning (studerende o.lign).

Første fase af åbningen:

- At smittekoefficienten i Danmark er under 1 samt andelen af smittede ved testningen af befolkningen ikke overstiger 5 %.
- Der tillades max 600 indrejsende flypassager pr. uge.
- Nuværende påbud og anbefalinger bibeholdes.
- Det anbefales, at der er krav om negativ test mellem 5 og 2 døgn før afgang. Der foretages test på 5. dagen efter ankomst og karantæne frem til et negativ testresultatet foreligger.
- Test ved symptomer efter ankomst

Anden fase af åbningen:

- At antallet af eventuelt smittede i Grønland er kendte og håndterede.
- At smittekoefficienten i Danmark ikke overstiger 0,7 og at andelen af smittede ved testning af befolkningen ikke overstiger 2 %.
- Der tillades max 1200 indrejsende flypassager pr. uge.
- Nuværende påbud og anbefalinger bibeholdes.
- Det anbefales, at der er krav om negativ test mellem 5 og 2 døgn før afgang. Der foretages test på 5. dagen efter ankomst og karantæne frem til et negativ testresultatet foreligger.
- Test ved symptomer efter ankomst

Tredje fase af åbningen:

- At antallet af eventuelt smittede i Grønland er kendte og håndterede.
- At smittekoefficienten i Danmark ikke overstiger 0,5 og at andelen af smittede ved testning af befolkningen ikke overstiger 1 %.
- Der er ingen begrænsninger i antallet af passagerer.
- Nuværende anbefalinger opretholdes, men påbud ophæves.
- Test ved symptomer efter ankomst.

Alternativ fase 3:

- At Grønland følger de danske regler, hvorved der skabes ens regler og anbefalinger i både Danmark og Grønland.
- Der er ingen begrænsninger i antallet af passagerer.
- Test ved symptomer efter ankomst.

Principper for indrejse for alle faser:

- Billetterne sættes til salg på almindelige vilkår og returrejsende til Danmark vil således være omfattet af reglerne for indrejse.,
- At de rejsende undlader indrejse til Grønland, såfremt de har symptomer
- Hele Grønland åbnes på én gang.

Tidsrummet mellem de enkelte faser vil som minimum være på ca. 3 uger da effekten af den gradvise åbning først kan vurderes efter en periode, der overstiger inkubationstiden for sygdommen.

Beskyttelse af risikogrupper

Risikogrupperne kan kategoriseres i to grupper. Den første er gruppen, som i forvejen har bestemte sygdomme, som indgår i en lægelig vurdering. Der foreligger en liste over de sygdomme og som revideres løbende, efterhånden som kendskabet til sygdommen øges.

Den anden gruppe i risikogruppen er ældre. Disse kategoriseres som personer på 65 og derover. Fokus er både alderdomshjem og ældrehjem. Indsatsen ved disse er fra starten forebyggende tiltag som f.eks. afklaring af nærmeste smitekilder og høj hygiejne. Dertil at personalet og de ældre testes ved de mindste symptomer.

Erfaringen fra Danmark viser lige nu, at følgende grupper har en særlig risiko:

- Personer med høj alder. Det omfatter personer over 70 år og særligt personer over 80 år.
- Desuden personer over 65 år og samtidig forekomst af en eller flere kroniske sygdomme.
- Beboere i plejeboliger.
- Personer med svær overvægt med BMI over 35 og personer med BMI over 30 og samtidig har en kronisk sygdom.
- Personer med ukontrolleret diabetes.

Der sker en stadig udvikling i identifikationen af risikogrupper og det oplyste grupper er derfor ikke en endelig liste, men dem der på nuværende tidspunkt er identificerede.

Kommunikation

Adfærden blandt befolkningen er afgørende for at hindre smitten af COVID-19. Kommunikation og information til befolkningen og virksomheder er afgørende for befolkningens adfærd. Informationen vil bl.a. være en kontinuerlig fokus på forebyggelse af smittespredningen ved opretholdelse af WHO's råd om hygiejne og afstand.

Vedvarende og langsigtet kommunikation vil omhandle opfordring til;

1. At forklare strategien
2. At få tilbud om test ved de mindste symptomer
3. Kravene ved indrejse så de er kendt af befolkningen (mulighed for at blive nægtet indrejse)
4. De ændrede sociale normer – Hold afstand og god hygiejne.

Kommunikation omkring strategien bør omhandle at få skabt ro og forståelse i befolkningen. I forbindelse med en beslutning om gradvis åbning skal alle risici klart kommunikeres, således befolkningen forstår bevæggrundene for en gradvis åbning med de fordele og ulemper, dette kan have for deres hverdag. Det vil i den sammenhæng være meget vigtigt at kommunikere, at en gradvis åbning medfører en øget risiko for smittespredning. Der skal samtidig være fokus på risikogrupper, adfærd omkring disse samt faktuel information om, at langt de fleste, der får smitten enten ikke mærker symptomer eller ikke bliver alvorligt syge. Det afgørende er, at der ikke skabes panik i tilfælde af ny smitte, men at det håndteres alvorligt og med

igangsættelse af ekstra forebyggende tiltag samt at befolkningen forholder sig til deres egen adfærd og tager ansvar herfor.

Det er vigtigt at den rejsende er bekendt med restriktionerne idet en eventuel afvisning og dermed eventuelt længere ophold i Danmark vil ske på eget ansvar og egen regning.

I forbindelse med rejsende til og fra Danmark vil der blive udarbejdet informationsmateriale vedrørende testmuligheder for personer bosiddende i Grønland og som derfor ikke har dansk sygeskringsbevis. For alle rejsende vil der være fokus på information vedrørende karantæne ved ankomst samt gentest på 5. dagen efter ankomsten.

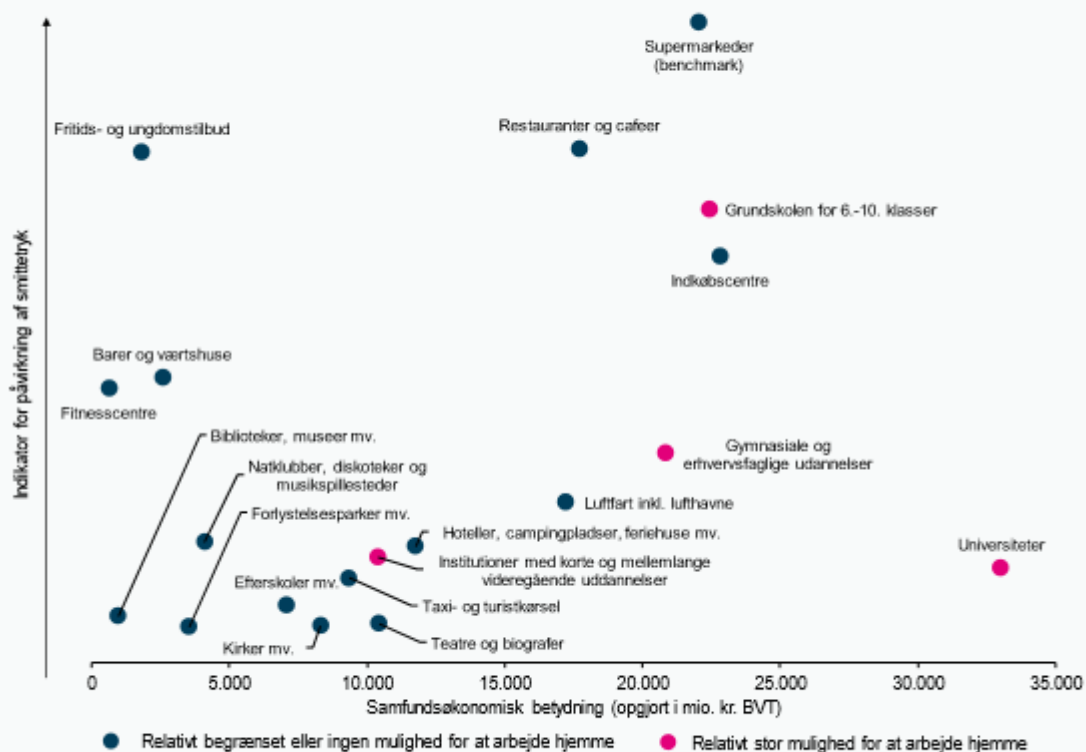
Samfundsøkonomiske konsekvenser

Foranstaltningerne for at bekæmpe COVID-19 i Grønland har store samfundsøkonomiske konsekvenser. Dog kan de store samfundsøkonomiske forandringer ikke alene tilskrives de hjemlige tiltag. Selv uden sådanne tiltag ville økonomien blive ramt hårdt. Befolkningen vil reagere på smitterisikoen, og det vil påvirke forbrug og efterspørgsel – hvilket også ses i lande, der ikke i samme udstrækning har gennemført nedlukningstiltag, og de globale økonomiske effekter afhænger ikke af de grønlandske initiativer. Det betyder også, at en total genåbning af Grønland ikke vil føre økonomien tilbage til situationen ved starten af året.

Det er ikke umiddelbart muligt fuldt ud at belyse de økonomiske konsekvenser af nedlukningsforanstaltninger i forskellige brancher her i landet. Imidlertid har tre danske professorer den 6. maj 2020 udgivet ”Rapport fra den økonomiske ekspertgruppe vedrørende genåbning af Danmark”. Denne rapport indeholder en vurdering af størrelsesforholdet mellem de forskellige branchers aftryk på det samlede smittetryk og branchernes samfundsøkonomiske betydning. Resultatet gengives i nedenstående figur.

Figur 4.3

Branchernes betydning for bruttoværditilvækst set i forhold til sundhedsmæssige betydning

Anm.: Bruttoværditilvæksten er opgjort inkl. affædt aktivitet i andre erhverv beregnet på baggrund af nationalregnskabet input-output tabel.
 Kilde: Statens Serum Institut (smittevurdering) og egne beregninger.

De danske erfaringer kan næppe fuldt ud overføres her til landet, grundet vores væsentligt anderledes samfundsforhold. Men det anses som sandsynligt, at de store påvirkninger af smittetrykket knyttet til lukning af supermarkeder, restauranter, folkeskoler og indkøbscentre er relativt dyre i form af tabt værditilvækst. Lukning af højere læreanstalter, kirke, teatre og biografer synes ikke at have nogen væsentlig effekt på smittespredningen og er derfor økonomisk set tvivlsomme. Det er klart, at myndighederne i situationen har måtte reagere uden kendskab til den i figuren udtrykte afvejning mellem påvirkning af smittetrykket og samfundsøkonomien. Figuren kan derfor siges at have et element af efterrationalisering over sig.

Nuuk har været nedlukket fra 18. marts til den 25. april 2020, og resten af Grønland har også haft strenge restriktioner. I Nuuk har det indebåret forsamlingsforbud for mere end 10 personer, og lukning af liberale erhverv, værtshuse og restauranter, samt indrejse og udrejseforbud. Fra den 25. april 2020 har restriktionerne været langt mildere, hvor den væsentligste er et indrejseforbud i Grønland. Den delvise lukning af Grønland har medført, at der er lavet en række hjælpepakker, det drejer sig om:

	Forventet forbrug	Forbrug primo maj 2020
(Mio. kr.)		
Generel erhvervsbistandspakke	100	5,0
Bistandspakke til turistindustrien	50	6,9
Lønkompenstation	107	1,9

Udskydelse af A-skatter	100 om måneden	55,6 for 2 måneder ¹
-------------------------	----------------	---------------------------------

Kilde: Indberetning fra Skattestyrelsen pr. 1. maj 2020 og Greenland Business pr. 30. april 2020 samt Forbruger- og Konkurrencestyrelsen pr. 4. maj 2020.

Som det ses af tabellen, så er ikke kommet det træk på hjælpepakkerne, som umiddelbart var forventet. Når restriktionerne lettes, så må det formodes, at trækket på hjælpepakkerne falder, dog med undtagelse af hjælpepakken til turistbranchen, hvor indrejsebegrænsningerne stadig gør, at branchen er underdrejet.

De samfundsøkonomiske konsekvenser og konsekvenser for Landskassen af COVID-19 er langt større end hvad der bliver udbetalt i hjælpepakker. Grønlands Økonomiske Råd vurderer, at BNP vil falde med 3% i hovedscenariet frem for stige med 3,8%.² Dette betyder en betydelig nedgang i skatteindtægter for Landskassen. Det skal bemærkes, at faldet i aktiviteterne vil være meget forskelligt fra branche til branche, hvor turist- og hotelbranchen vil blive berørt meget hårdere end eksempelvis detailhandlen. Valg af restriktioner ved indrejse vil også betyde noget for muligheden for at få nogle turister fra Danmark.

Hjælpepakkerne, de forskellige afbødende tiltag og den generelle indtægtsnedgang m.v. i Landskassens indtægter medfører en belastning af landskassens likviditet. Landskassens likviditet lå pr. 1. januar 2020 på 1,4 mia. kr. Fremskrivninger heraf viser, at Landskassens likviditet i løbet af efteråret risikerer at nå et kritisk niveau, som kan nødvendiggøre et lånoptag. Afhængigt af krisens omfang og udstrækning kan et lånoptag i en samlet størrelsesorden på 2,5 mia. kr. bliver aktuelt. Spørgsmålet om likviditet og lånoptag forventes behandles mere indgående i Politisk-Økonomisk Beretning for 2020 (PØB).

Den gradvise åbning af landet kan betyde et behov for tilpasning af hjælpepakkerne. Nedlukningsinitiativer er ved at blive afviklet, men økonomiens genopretning vil tage længere tid. Hjælpepakkerne afbøder konsekvenser af nedgang, uanset om det skyldes de konkrete tiltag eller en generel økonomisk afmatning. Hjælpepakkerne kompenserer for konjunkturudsving, men kan også medvirke til, at nødvendige omstillinger blive bremsede. Der kan imidlertid muligvis være behov for det offentlige fører en ekspansiv økonomisk politik for at sikre, at kapaciteten bibeholdt af hjælpepakkerne kan komme i anvendelse i takt med genåbningen. For de virksomheder, der vender tilbage til en situation svarende til før COVID-19-krisen, ophører trækket på hjælpepakkerne automatisk. Det vil imidlertid ikke være tilfældet for alle virksomheder og især virksomheder, der beskæftiger sig med tusisme vil have et forsat og øget behov for understøttelse. Hjælpepakkerne vil i den kommende tid blive yderligere tilpasset og målrettet de erhverv, der forsat vil være ramt af corona krisen. Det er dog væsentligt at der for alle hjælpepakkerne gør sig gældende, at de ikke hindrer en naturlig omstilling af økonomien ved at holde ikke-rentable virksomheder i live.

Efter 25. april 2020 er begrænsninger i indrejse den væsentligste foranstaltning af samfundsøkonomisk betydning. Dette gør at arbejdsgivere ikke kan få nye medarbejdere til Grønland, at der ikke kan komme udefrakommende turister, og at borgere i Grønland ikke kan holde ferie i Danmark og resten af verdenen. I nuværende situation er det næppe realistisk, at der kommer særligt mange turister til Grønland i resten af 2020, da der stadig er mange lande, som har restriktioner på rejser. Dermed er det primært personer, der kommer til Grønland for at arbejde, og personer, som rejser tilbage fra ferie samt forskellige former for uddannelsesophold, som er forhindret i indrejse. Centralt i en samfundsøkonomisk effektiv vurdering er mål for bruttoværditilvækst (måles ved BNP) og beskæftigelse. Det har negativ indvirkning på BNP og dermed

¹ Forbruget i maj omhandler udskydelse af A-skatter for februar og marts. Det er foreløbige tal, så der kan være kommet yderligere arbejdsgivere der ville have udskudt A-skatter.

²

Landskassen i form af færre skatteindtægter, at arbejdsgivere ikke kan få nye medarbejdere herop, og at der ikke kommer nogle turister. Mens det, at personer ikke kan rejse på ferie, umiddelbart ikke har nogen effekt på Landskassen eller BNP. Dette har dog en ulempe for borgerne, da de ikke kan komme ud at rejse, og det har således en konsekvens for borgernes almindelige trivsel, hvilket i teorien betegnes som en velfærdsomkostning.

Der er aktuelt lagt op til, at der maksimalt er 600 indrejsende flypassager pr. uge i første fase, og maksimalt 1200 indrejsende flypassager pr. uge i anden fase. Billetterne sættes til salg efter først til mølleprincippet, og dermed er arbejdsgivere og borgere (herunder studerende), der skal hjem på ferie, ligestillet.

Det samfundsøkonomiske tab ved, at arbejdsgivere ikke kan få medarbejdere til Grønland kræver yderligere analyse, samt tilvejebringelse af et mere detaljeret datamateriale om indrejse i Grønland. Disse oplysninger er ikke tilgængelige på nuværende tidspunkt.

Udgifter i forbindelse med karantæne og test ved indrejse

I fase 1 er der forslag om at indrejsende personer fra Danmark, skal have en obligatorisk test på 5. dagen efter ankomst og skal være i karantæne indtil testresultatet foreligger. Det vil have konsekvenser for de rejsende, som har slutdestination i mindre bosteder uden sygehus, og som ikke kan komme hjem til deres destination før testresultatet foreligger.

I forbindelse med indrejsen til Grønland betales testningen af det offentlige for personer med bosiddende eller med tilknytning til Grønland (studerende o.lign). Enhedsprisen for en test i Danmark er ikke kendt, da denne ikke er prissat på nuværende tidspunkt. Den enkelte test i Grønland andrager lidt over 500,- dkr, hvilket vil medføre en udgift på ca. 2.5 mill. dkr om måneden under fase 1. Denne omkostning vil stige tilsvarende til ca. 5 mill. dkr under en fase 2.

Det antages, at indlogering kan ske til en gennemsnitspris på 1.000 kr. pr. nat og at udgiften til kost – ud over morgenmad, sættes til den almindelige dagpengesats i Selvstyret på 524 kr. pr. døgn. Det antages at ca. 10 % af passagerne skal til bosteder uden sygehus eller sundhedscenter. Det er lagt to dages ekstra ophold ind til afpejling af bl.a. trafik- og vejrmæssige forsinkelser, således at det gennemsnitlige karantæneophold bliver 7 dage. Dette giver følgende skønnede månedlige udgifter:

- 700.000,- dkr i fase 1 med 10 % af 600 passagerer om ugen.

Det forventes, at disse udgifter som udgangspunkt afholdes af det offentlige. Omkostninger vil være lavere i det omfang der kan stilles kommunale overnatningsfaciliteter til rådighed. Det skal understreges at det offentlige alene betaler for rejsende med folkeregisteradresse i en bygd. For alle rejsende, der ikke har folkeregisteradresse i Grønland eller permanent tilknytning til Grønland (studerende o.lign.) vil omkostningerne forbundet med karantænen uanset slutdestination være for egen regning.

For det tilfælde at karantænesystemet tænkes opretholdt efter fase 1, skal omkostningsskønnet naturligvis tage højde for et højere passagertal.

For god ordens skyld skal det bemærkes, at i det omfang nævnte indkvartering finder sted på hoteller, og sømandshjem vil behovet for økonomiske assistance til disse dele af turisterhvervet falde tilsvarende.

Generelle samfundsmæssige interesser

Der er mange forskellige interesser i forhold til åbningen til Danmark. Den største interesse for åbningen ligger i koblingen til uddannelsesområdet i Danmark. Lige nu er der op mod 700 studerende og elever, der er afhængige af transport mellem Grønland og Danmark i forhold til før og efter sommerferieperioden.

Danmark er nu i gang med fase 2, der blandt andet indebærer, at efterskoler og tekniske skoler genåbner. Dette medfører dels at efterskoleeleverne forventes at rejse tilbage til Danmark samt at de elever, der er indkaldt til skoleophold i Danmark ligeledes rejser til Danmark.

Det medfører, at der fra midten af juni måned og en måned frem må forventes et betydeligt antal unge, der kommer hjem fra ophold i Danmark, hvilket også er relevant i forhold til valg af indrejserestriktioner.

Inden for sundhedsområdet er der ligeledes stor interesse for åbningen i forhold til behandlinger, der ikke betragtes som akutte, men som ikke kan foretages i landet og derfor skal til Danmark til behandlingen. Der er også konstateret et generelt fald i henvendelserne til sundhedsvæsenet i marts og april, og disse kan have mere alvorlige helbredsmæssige konsekvenser end COVID-19. Dog er der i den seneste periode registreret en stigning i henvendelserne til Sundhedsvæsenet, så de nu er på normalt niveau. Denne gruppe vil ligeledes medvirke til en stigning i antallet af rejsende fra Danmark i løbet af juni måned.

Til trods for, at der er åbnet op for virksomhedskritisk personale er der store interesser fra erhvervslivet for fri bevægelighed mellem Grønland og Danmark samt mellem Grønland og udlandet. Mange af virksomhederne er afhængig af transport af personale mellem landene. Hertil er der omkring 6.000 borgere, der er bosiddende, men ikke er født i Grønland, hvor 1300 ikke er danske statsborgere. Ud over de 6000 der mange personer, der har familier i Danmark alle på anden vis har en stor tilknytning til Danmark, hvorfor det må forventes at flere ønsker at rejse til Danmark i den kommende tid.